

Søknad

Søknadsnr.	2025-0078	Søknadsår	2025	Arkivsak
Støtteordning	Agder: Tilskudd til regionale næringsutviklingsprosjekter			
Prosjektnavn	Eyde Material Park - 2025			

Kort beskrivelse

Eyde Material Park skal legge til rette for realisering av en bærekraftig industripark med industriell symbiose rettet mot batteriverdikjeden og det grønne skiftet.

EMP skal sikre en ambisiøs, koordinert og enhetlig tilrettelegging og utvikling av nye bedriftsetableringer, herunder underleverandører til Morrow samt avtakere av produksjonsavfall (resirkulering) og med fokus på sirkulærøkonomiske løsninger og annen grønn industri.

Prosjektbeskrivelse

EMP har en strategisk beliggenhet nær Morrow, Arendal havn, grønn vannkraft og sentralnettet. EMP spiller dermed en sentral rolle i begrepet Battery Coast (Agderregionen og Grenland) med ledende kompetanse på prosessindustri og batterimaterialer.

EMP er en tilrettelegger for realiseringen og er opprettet i regi av eierne av næringsarealene i EMP, samt Arendal kommune, Arendal Havn og Morrow, og samarbeider med Invest in Agder/ Agder Fylkeskommune.

De aktuelle områdene utgjør nærmere 2500 daa næringstomt som allerede er sikret i vedtatt kommuneplan for Arendal og i nylig vedtatt reguleringsplan for Longum Nord. I samarbeid med Arendal havn har EMP vært involvert i drøftinger knyttet til både logistikkHUB og trafikkstyringsprosjektet. LogistikkHUBen skal være inngangsporten fra E18 og næringsaktørene i EMP til Arendal havn. Arbeidet er satt litt på vent i påvente av avklaringer med Morrow sine fremtidige arealbehov. Det videre arbeidet med trafikkstyringsprosjektet (som EMP var forutsatt å delta i) er også satt noe på vent etter at Forskningsrådets tildeling av midler i ettertid ble vurdert til å være i strid med statsstøtteregelveket. Det presiseres at begge de to delprosjektene fortsatt ligger som forutsetning for utviklingen av totalprosjektet på noe lengre sikt. Ny vei fra Morrow/EMP til Arendal havn er omfattet av nylig vedtatt reguleringsplan. Det foregår nå drøftinger mellom Arendal kommune og Agder fylkeskommune om finansiering av veien, med eller uten statlige bidrag.

EMP understøtter målene i Regionplan Agder 2030, herunder også fremtidsbildet i denne.

Kraftforedlende og logistikkintensive bedrifter og annen grønn industri vil oppnå konkurransemessige fordeler ved lokalisering i EMP, og bedrifter som er leverandører eller aktører i batteriverdikjeden vil kunne utnytte felles synergier ved å etablere seg i området (tilrettelagt for fokus på sirkulære/symbiotiske løsninger).

Utviklingen av batteriverdikjeden, teknologien, og det grønne skiftet kan åpne for etableringer vi pr. i dag ikke kjenner. Fleksibilitet er derfor viktig for den markedsmessige attraksjonskraften til EMP.

Erfaring fra andre «cluster» viser hvor viktig det er at man også legger til rette for mindre nyetableringer som kan ha potensiale for vekst, utvikling og innovasjon.

EMP samarbeider godt med Glitre Nett mht. fremføring av økt strømkapasitet til de enkelte næringsarealene og til Arendal havn, herunder samarbeid om etablering av ny trafo på Longum Nord. Det presiseres at det også arbeides inn mot annen kraftforedlende grønn industri (utover batteriverdikjeden) som kan være utløsende for igangsetting av arbeidene med nye linjer og ny trafo.

Det er utarbeidet en masterplan for EMP (vedlagt). Denne utgjør de deltakende aktørenes gjennomføringsplan og omforente tilnærming til den videre utvikling og realisering av EMP.

Pga. globale uroligheter har Arendal bystyre i forbindelse med kommuneplanens samfunnsdel den 27.2.25 vedtatt følgende målsetting for EMP: «Utvikling av Eyde Material Park for aktører innen batteriverdikjeden, sirkulærøkonomi og annen grønn industri, og annen kraftforedlende industri som sikrer forsyning, forsvarsevnen og kritiske verdikjeder». Det vil bli vurdert å endre reguleringsplanen i tråd med dette.

En sentral aktivitet i EMP vil være søk etter bedriftsetableringer (underleverandører til Morrow, virksomheter med direkte forankring til batteriverdikjeden og virksomheter som på annen måte underbygger det grønne skiftet). Videre skal EMP spille en viktig rolle i samarbeidet mellom utbyggerne, Morrow, Arendal Havn, Arendal kommune og Invest in Agder for å sikre en koordinert utvikling i tråd med masterplanen. Det vises i den forbindelse til at det i 2024 er inngått en Letter of Intent (LOI) med en aktør som ønsker å raffinere naturlig grafitt i EMP. Denne avtalen følges opp aktivt og er forlenget til august 2025. Det arbeides også p.t. med andre aktører mht. å inngå avtaler om lokalisering i EMP.

Foreliggende søknad gjelder delfinansiering av utviklingsarbeidet i regi av EMP.

Kontaktopplysninger

Funksjon	Navn	Adresse/poststed	Mobil
Søker / Prosjekteier	Arendal kommune Org.nr:940493021 kare.andersen@arendal.kommune.no	Sam Eydes plass 2 4836 ARENDAL	90238777
Kontakt- person	Eivind Buckner eb@prosjektnavigator.no	Kvervevegen 693 4827 FROLANDS VERK	90131191
Prosjekt- leder	Eivind Buckner eb@prosjektnavigator.no	Kvervevegen 693 4827 FROLANDS VERK	90131191

Mottatt offentlig støtte tidligere: Ja

Finansieringen i 2024 var som følger (jfr. innsendt rapport for EMP 2024 med regnskap):

- Arendal kommune Næring 50.000
- Arendal Havn 50.000

- Morrow 100.000
- Longum 150.000
- Helle 1 25.000
- Helle 2 25.000

Tilskudd Agder Fylkeskommune 600.000

Egeninnsats Arendal havn/Arendal kommune 200.000

Sum total finansiering Kr. 1.200.000

Spesifikasjon

Bakgrunn

EMP er opprettet i regi av eierne av næringsarealene, samt Arendal kommune, Arendal Havn og Morrow, og samarbeider med Invest in Agder/ Agder Fylkeskommune. Bakgrunnen for etableringen var behovet for å sikre en ambisiøs, koordinert og enhetlig tilrettelegging og utvikling av nye bedriftsetableringer rettet mot batteriverdikjeden og det grønne skiftet, herunder understøtte Morrow-etableringen.

Prosjekt mål

Eyde Material Park (EMP) skal legge til rette for realisering av en bærekraftig industripark med industriell symbiose rettet mot batteriverdikjeden og det grønne skiftet.

EMP skal sikre en ambisiøs, koordinert og enhetlig tilrettelegging og utvikling av nye bedriftsetableringer, herunder underleverandører til Morrow samt avtakere av produksjonsavfall(resirkulering) og med fokus på sirkulærøkonomiske løsninger og annen grønn industri.

Forankring

En av målsettingene i Regionplan Agder 2030 er: «Styrke arbeidet med entreprenørskap og innovasjon knyttet til mer klimavennlig og bærekraftig forretningsutvikling og sirkulær økonomi.» Regionplanens fremtidsbilde mot 2030 fokuserer bl.a. på at et godt samarbeid mellom næringsliv, akademia og det offentlige skal føre til at nye og attraktive arbeidsplasser etableres over hele regionen, og at sirkulær økonomi, der ressurser og produkter gjenbrukes, skal være et hovedprinsipp for næringsutvikling og vekst.

EMP som konsept understøtter dette.

I næringspolitisk handlingsplan for Arendal er det presisert at EMP skal ha mål om etablering av minimum 5 internasjonale aktører innen batteriverdikjeden. Videre at aktører i EMP, Morrow Batteries og Arendal Havn skal ha tilgang på minimum 800MW kraft (og dette ligger det nå til rette for med foreliggende konsesjon på nye linjer og ny trafo på Longum Nord).

EMP samarbeider med Eyde-klyngen og regionen om det nasjonale prosjektet CIRC (Collaborative Industry Resource Catalyst) som bl.a. har som formål å etablere forretningsideer basert på sidestrømmer fra industrien. Det er også god dialog med prosjektet Battery Coast og med Battery Norway.

Arealene i EMP er sikret i ny kommuneplan for Arendal (vedtatt 27.04.23). I tillegg er reguleringsplan for Longum Nord vedtatt 14.11.24 og reguleringsplan for ny vei fra Heftingsdalen til Neskilen er vedtatt 18.12.24.

Ved behandling av kommuneplanens samfunnsdel for Arendal vedtok bystyret den 27.2.25 følgende målsetting for EMP: «Utvikling av Eyde Material Park for aktører innen batteriverdikjeden, sirkulærøkonomi og annen grønn industri, og annen kraftforedlende industri som sikrer forsyning, forsvarsevnen og kritiske verdikjeder».

Prosjektorganisering

Prosjektet styres av en prosjektgruppe med følgende medlemmer:

- Kåre Andersen – næringssjef Arendal kommune
- Nina Hopstock – næringsrådgiver Arendal kommune
- Rune Hvass – havnesjef Arendal Havn
- Longum Nord: Lars Gunnar Andersen - Otra Holding/Repstadgruppen
- Helle 1: Per Johnsen - Arendal Næringsselskap
- Helle 2: Knut Olimstad
- Morrow: Pål Brun - Morrow Batteries
- Prosjektleder (innleid): Eivind Buckner

Samarbeidspartnere

Invest in Agder/Agder Fylkeskommune

CIRC/Eyde-nettverket (særskilt prosjekt)

Aktiviteter

Tiltak og aktiviteter i regi av EMP for å styrke måloppnåelsen:

Aktivt søk etter bedriftsetableringer (underleverandører til Morrow, virksomheter med direkte forankring til batteriverdikjeden og virksomheter som underbygger det grønne skiftet)

Aktivt søke etter bedrifter som kan utnytte restenergien og/eller produksjonsavfall (resirkulering) fra batterifabrikken og andre aktører i området/regionen (eksempelvis biogass), fokus på utnyttelse av sidestrømmer også i forhold til øvrige potensielle etableringer (sirkulærøkonomiske løsninger) og annen grønn industri

Samarbeide med utbyggerne i næringsparken og Invest in Agder om en koordinert utvikling i tråd med masterplan for området.

Samarbeide med Arendal Havn for å sikre bærekraftig logistikk og transport, herunder samarbeid med utviklingen av trafikkstyringsprosjektet og logistikkHUBen

Samarbeide med Glitre Nett om fremføring av økt strømkapasitet til de enkelte næringsområder og Arendal havn, herunder samarbeid om etablering av ny trafo på Longum Nord

Samarbeide med Eyde-klyngen og regionen om det nasjonale prosjektet CIRC (Collaborative Industry Resource Catalyst) med fokus på sidestrømmer

Målgrupper

Underleverandører til Morrow

Virksomheter med direkte forankring til elementer i batteriverdikjeden. Følgende er p.t. mest aktuelle:

- Anode materiale (Greenroc – grafitt - LOI). Pilot på Elkem i Kristiansand
- Katodemateriale (Haldor Topsøe). Pilot i Danmark
- Resirkulering av batterier (Stena Recycling)

Virksomheter som underbygger det grønne skiftet, eksempelvis biogass (i samarbeid med Agder Renovasjon og lokale bønder)

Industriaktører utenfor batteriverdikjeden (ikke datasenter) - kraftforedlende industri som sikrer forsyning, forsvarsevnen og kritiske verdikjeder (f.eks. kunstgjødsel), ref. nylig vedtatt samfunnsplan i bystyret

Virksomheter/arealbruk som kan spille en rolle ved at andre arealer som bidrar til måloppnåelsen frigjøres. Eksempelvis for at Arendal Havn kan sikres nødvendig kapasitet på logistikk. Alternativt frigjøre arealer til virksomheter som hører inn under målformuleringen til EMP, men som må ligge nær kaikant på Arendal havn e.l.

Virksomheter som sikrer og gir ytterligere utviklingsmuligheter for øvrige etableringer i området. Eksempelvis resirkuleringsbedrifter.

Virksomheter som kan nyttiggjøre seg av side-/reststrømmer fra andre bedrifter i EMP, f.eks. utnyttelse av spillvarme, materialer, biomasse etc. (tilrettelegge for fokus på sirkulære/symbiotiske løsninger).

Logistikkjenester, vedlikeholdstjenester og øvrige servicetjenester som understøtter virksomhetene i EMP. Dette aktualiseres ytterligere pga. ny ferge til Nederland fra 2027.

Resultat

Eyde Material Park er etablert som en bærekraftig industripark med industriell symbiose rettet mot batteriverdikjeden og annen grønn industri som underbygger det grønne skiftet.

Effekter

I tråd med regionplan Agder 2030:

Et godt samarbeid mellom næringsliv og det offentlige har ført til at nye og attraktive arbeidsplasser er etablert og med effekt for hele regionen.

Sirkulær økonomi, der ressurser og produkter gjenbrukes, har vokst frem i en mer variert næringsstruktur som har bidratt til at flere er i arbeid og til bedre levekår.

Arbeidet med entreprenørskap og innovasjon knyttet til mer klimavennlig og bærekraftig forretningsutvikling og sirkulær økonomi er styrket.

Tids- og kostnadsplan

Tidsplan

Oppstartsmøte fant sted 14.06.23.

Masterplanen ble utarbeidet og vedtatt i prosjektgruppen 31.10.23.

Det løpende utviklingsarbeidet, jfr. aktivitetsplanen og rapport for aktiviteter utført i 2024, forutsettes å løpe ut 2025 i tett samarbeid mellom aktørene, herunder Morrow og andre interessenter etter hvert som avtaler/LOI'er inngås. Etterhvert som batterifabrikken kommer i drift og øker produksjonen, øker også behovet og muligheten for ytterligere etableringer i EMP, med tilhørende nødvendig ressursinnsats. Eventuelt behov etter 2025 må vurderes særskilt.

Kostnadsplan

Tittel	2025	2026	2027	2028	2029	SUM
Totale kostnader	1 200 000					1 200 000
Sum kostnad	1 200 000					1 200 000

Det legges til grunn at arbeidet fortsetter også utover 2025 men dette vurderes særskilt. Det gjøres oppmerksom på at søknaden for 2025 baserer seg på videreføring av forutsetningene fra søknad for 2024 med tilpasning til utførte aktiviteter i 2024.

Prosjektgruppen har forpliktet seg til sin del av finansieringen for 2025 i tråd med vedtatt finansieringsplan fra 2023 da arbeidet ble igangsatt, samt søknaden for 2024, og med forutsetning om økt ressursinnsats utover i perioden.

Finansieringsplan

Tittel	2025	2026	2027	2028	2029	SUM
Bevilges fra aktørene i EMP	400 000					400 000
Egeninnsats Arendal kommune/Arendal havn	200 000					200 000
Omsøkt tilskudd Agder Fylkeskommune	600 000					600 000
Sum finansiering	1 200 000					1 200 000

Det gjøres oppmerksom på at søknaden for 2025 baserer seg på videreføring av forutsetningene fra søknad for 2024 med tilpasning til utførte aktiviteter i 2024.

Prosjektgruppen har forpliktet seg til sin del av finansieringen for 2025 i tråd med vedtatt finansieringsplan fra 2023 da arbeidet ble igangsatt, samt søknaden for 2024, og med forutsetning om økt ressursinnsats utover i perioden. Omsøkt tilskudd vil muliggjøre og sikre økt ressursinnsats utover i perioden og styrke måloppnåelsen.

Geografi

4203-Arendal

Vedleggsliste

Dokumentnavn	Filstørrelse	Dato
Masterplan Eyde Material Park.pdf	801 352	- 27.02.2025 -